

ΕΛΛΗΝΕΣ ΔΙΗΓΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΙ

ΤΟΥ κ. ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ Α. ΚΟΚΚΙΝΟΥ

ΕΛΠΙΔΑ

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

Νά σκεφθῆ ἀπόψε καὶ αὐτοῦ τῆς λέει. Τὸ κάνει γιὰ τὴν ψυχὴ τῆς, ἔτσι γιὰ τῆς εἶπάτε τὴν καρδίᾳ μὲ τὴν ὀφράνια τῆς.

Ὅταν ἡ κυρὰ 'Ανέζω ἐφυγε, ἡ 'Ελπίδα ἐπλησίασε στὸ γραφεῖο τοῦ Χατζῆκου καὶ μὲ τὸν πεῖο μαλακὸ τρόπο τοῦ ἐξήγησε τὴ συμβουλὴ τοῦ γιὸ τῆς πρῶτασι τῆς κυρὰ 'Ανέζως.

— Κάποιον ἐχαρίζανε ἓνα γαϊδ' ὄρο, εἶπε ὁ Χατζῆκος. Ἀφοῦ ἡ γυναίκα σὲ στέλνι συστημένη γιὰτὴ νὰ μὴν πᾶς; Ἐγὼ — νῆαστε ἐξηγημένοι — δὲν ἀναλαβαίνω καμιὰ εὐθύνη. Ἐγὼ δὲ νῆαστε ἐξηγημένοι μὲ τὴν 'Αλεξάντρα. Στὴν 'Αθήνα δουλεύω. Ἄλλ' ἂν τὸ ἀποφασίσῃς, ἐπειδὴ θέλω νὰ σοῦ κάμω καλὸ κ' ἄς μὲ παρεξήγησες τὸ πρῶτ' μ' ἐκείνη τὴν κυρία, σοῦ δίνω ἓνα πιστολοπιητικὸ καὶ ἔξτρα μάλιστα.

Ὅταν ὅμως ἐκλεῖσε τὸ γραφεῖο καὶ ἡ 'Ελπίδα τραβῆσε γιὰ τὸ φτωχὸς ἴτο που τῆ φιλοξενούσαν, μιά ἄλλη πού καθόταν στὸν ἄλλο πάγκο καὶ ἀκούσε τί τῆς εἶπε ἡ κυρὰ 'Ανέζω καὶ ὕστερα τὴν κουβέντα τῆς μὲ τὸ Χατζῆκο, τῆς εἶπε κυτᾶζοντας πίσω μὴν τὴν ἀκούει κανεὶς.

— Μὴν πᾶς στὴν 'Αλεξάντρα. Ἡ κυρὰ 'Ανέζω δὲν εἶνε καλὸς ἄνθρωπος. Σὲ εἶδε νοστι. λούλα καὶ σ' ἐβᾶλε στὸ μάτι γιὰ νὰ σὲ παραδώσῃ

Καὶ τῆς ἐξήγησε τὸ φοβερὸ προορισμὸ τῶν ὡμορφων κοριτσιῶν πού τὰ μαρκαρίζουν γιὰ τὴν Αἴγυπτο γιὰ ὑπηρετίες καὶ βρισκονται ὕστερα σ' ἐκεῖνα τὰ σπίτια. Ἡ 'Ελπίδα ἐφρίξε.

— Καλὰ. Καὶ ὁ Χατζῆκος; — Δὲν ξέρω γιὰτὸ ὁ Χατζῆκος δὲ σοῦ εἶπε τὴν ἀλήθεια. Μπορεῖ νὰ μὴ θέλῃ νὰ κἀνῃ ἐχτροῦς. Δὲν ξέρω. Ἀλλὰ σοῦ εἶπε μιά φορὰ πὸς δὲν ἀναλαβαίνει τὴν εὐθύνη. Ἐσὺ μὴν τὰ χαλάσῃς μὲ τὸν Χατζῆκο. Θὰ σοῦ βρῆ κανένα σπίτι. Μονάχα νᾶχῃς ὑπομονή.

Στὴν 'Αλεξάνδρεια δὲ θὰ πῆγαινε. Δὲν ἤθελε ν' ἀπομακρυνθῆ ἀπὸ τὴν 'Αθήνα, κ' ἄς μὴν εἶχε κανένα δικό της ἄνθρωπο πιά. Ἐδῶ ἦταν τὸ χῶμα τῆς, ὁ τόπος πού γεννήθηκε, τὸ νεκροταφεῖο πού ἦταν ὁ τάφος τῆς μάννας τῆς. Ἄλλ' ἂν τὴν κατὰφερον καὶ ἐπῆγαινε; Καὶ τότε σκεφθῆκε τὸ τερατῶδες, ὅτι ὁ Χατζῆκος ἦταν συνεννοημένος, ὅπως τὸ ὑπομαζόταν τώρα, μ' αὐτὴν τὴν παλῆγορα. Γι' αὐτὸ δὲν ἄφησε νὰ τὴν πάρῃ ἐκείνη ἡ καλὴ κυρία. Ἐκινδύνευε λοιπὸν ἓνα κορίτσι σ' αὐτὸ τὸ γραφεῖο. Ἀλλὰ τί νᾶκανε; Ἐπρεπε νᾶχῃ ὑπομονή. Μονο ἐκεῖ μῆσα θάρρασε δουλεῖα. Δὲν μποροῦσε νὰ χτυπᾶ τὶς πόρτες καὶ νὰ ζητήῃ νὰ τὴν πάρουν ὑπηρετρία.

Τὴν τρίτη ἡμέρα ἐπῆγε στὸ γραφεῖο βιάζοντας τὸν ἑαυτὸ τῆς. Φοβόταν τόσο. Τὸ ἔκοψε ἀμέσως τῆς κυρὰ 'Ανέζω πού ἦταν ἐκεῖ. Ὅχι. Οὔτε λόγος. Δὲ θὰ πῆγαινε στὴν 'Αλεξάνδρεια. Δικαιολογήθηκε πὸς μιά θεῖα τῆς δὲν τὴν ἄφησε. Καὶ κἀθηκε στὸν πάγκο πάλι κ' ἐπερίμενε νὰ στείλῃ ὁ θεὸς ἓναν κύριο, μιά κυρία καὶ νὰ τὴν πάρῃ, πεῖο λυπημένη τώρα, χωρὶς νὰ μπορῆ νὰ μιλήσῃ σὲ καμιὰ ἀπὸ τὶς ἄλλες πού φλυαροῦσαν κοντὰ τῆς, σχεδὸν ἀπελπισμένη ὁλοτετα. Ὅτι θάκανε ὁ θεός.

Τῆς φάνηκε κατὰ τὶς δέκα ὅτι κάποια ἠλιξιωμένη κυρία πού ἦρθε καὶ τὴν κῦτταξε μὲ τὰ φρασμαῖιν τῆς ἐμίλησε γι' αὐτὴ στὸ Χατζῆκο. Ἐκεῖνος ἀπάντησε σιγὰ στὴν κυρία, κ' αὐτὴ τὴν ἐξανακῦτταξε καὶ εἶπε στὸ Χατζῆκο πὸς εἶχε δίκιο καὶ ὕστερα ἐφυγε πέροντας μιά ἄλλη ὑπηρετρία. Δὲν ἐτόλμησε αὐτὴ τὴ φορὰ νὰ τοῦ κάμῃ κανένα παράπονο. Μπορεῖ αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος νὰ τὴν ἐδίωχνε κ' ὅλα ἀπὸ τὸ γραφεῖο του.

Ἀπὸ τὸ βῦθισμα τῆς ἀπελπίσεως πού ἔπεσε, τὴ διέκοψε ἡ φωνὴ ἓνος κυρίου πού μίλοῦσε φωναχτὰ, ἀποξω ἀπὸ τὸ γραφεῖο στὸ Χατζῆκο.

— Γεῖά σου Χατζῆκο.

— Καλῶς τὸν κύριο 'Αλέκο.

— Ἡθελα ἓνα κορίτσι γιὰ τὸ σπίτι καὶ μὲνε, ἀλλὰ ἡ κυρία μου ἔχει τὴ μανία νὰ μὴν πέρῃ ποτε ὑπηρετρία ἀπὸ μοῦσῃ. Γι' αὐτὸ σοῦ κάμω; — Ἄς εἶσαι καλὰ. Τὴν ἀγάπη σου νᾶχουμε μονάχα, εἶπε ὁ Χατζῆκος.

Καὶ ὅταν ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς πού φάνηκε στὴν Ἐλπίδα πολὺ καλὸς κύριος, ἀπομακρυνθῆκε, ὁ Χατζῆκος εἶπε.

— Αὐτὰ εἶνε. Γιὰ νὰ βρισκονται μερικὲς σαλαμοῖρες κακοσταίνονται καὶ τὰ γραφεῖα. Τὴν πῆσι σας.

Τὸ μεσημέρι πού σηκώθηκε νὰ φύγῃ ἡ 'Ελπίδα, ὁ Χατζῆκος τῆ ρώτησε ἂν θὰ ξαναγορίσῃ τὸ ἀπόγεμα. Κάποια κυρία τοῦ εἶχε μιλήσει καὶ ἴσως δὲν ξέρω—νὰ μποροῦσε νὰ τὴν τοποθετήσῃ. Πὸς δὲ θὰ ξαναγορίσῃ; Σ' αὐτὸν εἶχε σιηρῖσει ὅλες τὶς ἐλπίδες τῆς.

Τὸ ἀπόγεμα ἡ 'Ελπίδα καθὼς ἐγύρισε πρὸς τὸ πεζοδρόμιό τοῦ «γραφείου» εἶδε τὸν κύριο πού εἶχε μιλήσει τὸ πρῶτ' μὲ τὸ Χατζῆκο χωρὶς νὰ μῆ μῆσο. Ἦταν ἓνας ἄνθρωπος τριανταπεντάρης τὸ πολὺ, καλοντυμένος, μὲ κίτρινα παπούτσια. Τὴ σταμάτησε.

— Ἐσὺ εἶσαι πού σὲ εἶδα τὸ πρῶτ' στοῦ Χατζῆκου; τῆ ρώτησε.

— Μάλιστα, κύριε.

— Καλὴ φαίνεται. Ἐχεις πολλὰ χρο-

νια που δουλεύεις σε σπίτι ;
 — Πρώτη φορά ζητώ εργασία, του ειπε.
 — Και γιατί δε μου τ'ελεγε ο Χατζής; Εγώ ενα τέτοιο κορίτσι θέλω. Βλέπεις ή κυρία μου έχει αυτήν την ιδιοτροπία. Στα γραφεία πάνε κάθε καρδιάς καρδί. Πως να πάρη από κει μέσα κορίτσι. Εινε και το ζήτημα της υγείας.
 — Εισθε παντρεμένος ;
 — Η γυναίκα μου λείπει, αλλά θάρρη σε καμιά βδομάδα και πρέπει ν'ανε σιγουρισμένο το σπίτι. Μου φαίνεται πως θά της αρέσει. Έρχεσαι ; Τι λές ;
 — Γιατί όχι, κύριε. Μονάχα αφού δεν εινε εδω ή κυρία σας πως νάρθω ; Ποιοί άλλοι εινε στο σπίτι ;
 — Εινε ανάγκη ν'αχω κόσομο ; Τέλος πάντων αν θέλεις μου λες, θά περάτης καλά. Δυό άνθρωποι εΐμαστε. Ουτε ιδιοτροπιές, ουτε τίποτα θάχως το μισθό σου, θά τρώς καλά, κανένα φορεματάκι... δε θά σ' αφήσουμε έτσι.
 — Σύμφωνοι. Θέλετε να πάμε στο κύριο Χατζήκο.
 — Τι να τον κάωμο το Χατζήκο. Μείστες δε μου χρειάζονται. Έγω σου μίλησα γιατί μοδικαμες καλή έντύπωσι. Αν δε θέλεις; πάλι τί να γίνη, θά βοεθή άλλη. Αυτό έλειπε να ζητησω τη μεσολάβησι του Χατζήκου για ένα κορίτσι. Τέλος πάντων.
 "Αν θέλεις θά με βοής στη λέσχη. Νά εδω.
 Και σήκωσε κι' εδειξε με το μαστοϋνι του το δρόμο.

— Νούμερο πενήντα ένα εινε ή λέσχη. Νά με ζητήσης το βράδυ στις έφτά με το όνομά μου. Ο κύριος Τσαφέρας.
 Κι' έφυγε. Η Έλπιδα έκαμε πως έπ'ερε άλλο δρόμο και πήγε σε λίγο στο γραφείο. Ειπε στο Χατζήκο την πρότασι του Τσαφέρου.
 — Και γιατί δεν π'ε ; της ειπε.
 — Εινε με την σύστασι σας να πάω ;
 — Έγω για συμφωνίες που γίνονται έξω από το γραφείο μου δε δινω σύστασι. Άλλα τον κύριο Άλέκο τον ξερω. Έχει με κάτι άλλους τη λέσχη εδω πάρα πάνω, νουμερο πενήντα ένα. Καλός άνθρωπος εινε. Άλλα από τα βιβλία μου δεν μπορω να σε περάσω.
 — Μά γιατί ; ειπε εκείνη. Έγω, εσάς ξερω.
 — Θέλεις, κορίτσι μου, να τον κάωμο έχθρό μου; Αύτος μου το ξεκοψε. Δε θέλει κορίτσι από το γραφείο μου.

Στις έφτά το βράδυ ή Έλπιδα βρισκόταν μπροστά στην πόρτα της λέσχης. Μία σκάλα με φαγωμένο ξύλο που φαινόταν από ένα μικρό γλομπάκι άνεβρινε άπάνω. Στάθηκε εκεί μη τολμώντας ν' άνεβη. Δεν ήξερε καλά καλά τί ήταν «λέσχη», αλλά ή γοηή που την ειχε σ' ό σπίτι της της ειπε πως εινε μέρος που πάνε οι χαρτοπολιχτες. Λίγα, πολύ λίγα ειχε άκουσει απ' αυτά τα πράγματα, αλλά ήταν κάτι που τη φρόβιζε. Ένας μελαψός άνθρωπος κατέβαινε. Τον έρώτησε για τον κύριο Τσαφέρα κι' εκείνος της εδειξε τη σκάλα. Τον παρακάλεσε να της κάμη τη χάρι να του μιλήση και εκείνος άνεβηκε.
 — Έρχομαι, του ειπε. Που εινε το σπίτι σας ;
 — Θά πάμε μαζί, της άπάντησε.
 Και προχώρησαν.
 — Έραγες ; τη ρώτησε σε λίγο.
 'Εκείνη έντροπήθηκε να του ειπη πως εινε νησιτική και ό Τσαφέρας ξαναειπε :

— Έγω θά μπω να τομπήσω τίποτα κάπου.
 — Θέλετε να σάς περιμένω ;
 — Γιατι δεν έρχεσαι μαζί ; Κάτι να πάρης και σύ.
 "Α, έμεις εΐμαστε δημοκρατικοί άνθρωποι. Αφέντες και ύπηρετες δεν τ'άξεταιζό εγώ. Φτάνει ό καθενας ν' αναγνωρίζει στον άλλο εκείνο που εινε. Νά φυλάει τη θέσι του με το αίστημά του. Πως σε λένε ;
 — Έλπιδα.
 — Καλό όνομα. Πάμε να φάμε τώρα.
 Η Έλπιδα ευρισκε πως τα λόγια του Τσαφέρου δεν ήταν έντελως λόγια ανθρώπου από κείνους που τους λένε κυριους, αλλά της φάνηκε από την πρώτη ώρα άνθρωπος με ανοιχτή καρδιά. Την καλοϋσε να φάνε μαζί σ' ένα ξενοδοχείο. Ήταν κάτι αυτό. Όταν εφτασαν στην πόρτα ενός ξενοδοχείου και ή Έλπιδα το ειπε φωτισμένο και τα τραπέζια με άσπρα τραπεζομάντηλα και δυό τρεις κυρίες που έτρωγαν με κυριους ντάπληκε. Ήταν τόσο κακωτημένη, χωρίς καπέλλο, με τις κάλτσες της όλο ραφές. Κοκτοστάθηκε.
 — Έλα, της ειπε κ' εκείνος ανοίγοντας την πόρτα.

Έμπηκε κατακόκκινη από ντροπή κι' έστριψε άμέσως στην πρώτη γωνιά του μαγαζιού. Έκει ήταν λιγότερο φως και τα γύρω τραπέζια άδειανά. Δυό τρεις πελάτες έγυρίζαν και τους ζύταζαν. Δεν έτολμισης να σηκώση τα μάτια της προς τα εκεί. Ο Τσαφέρας παράγγειλε. Γαλόπουλο ψητό δυό μερίδες, σαλάτα, ύστερα έφαγαν γιοσφρι, πορτοκάλια. Την ώρα της πληρωμής έβγαλε από την τσέπη του πανταλονιού ένα μάτσο τσαλακωμένα χαρτονομίσματα. Τι λεφτά θεέ μου. Η Έλπιδα ειπε εκεί μέσα κάμποσα πεντακοσάρια. Και το διαμάντι που ήταν σά ρεβίθι δεμένο στο χοντρό του δαχτυλίδι. Αύτος ό άνθρωπος ήταν πλούσιος.

"Υστερα την έπηγε στο σπίτι, εκεί σε μία πάροδο στην πλατεία Κοιμουνδοϋρου. Την άφησε εκεί και της ειπε.

— Νά τα κανόνισης όλα όπως θέλεις. Σε λίγο θάρρη κι' ένας μικρός ύπηρετάκος που έχω, ό Γιάννης. Εινε καλό παιδι. Φτιάσε το κρεβάτι σου εδω μέσα. Έχει ρούχα.

Της εδειξε ένα δωμάτιο από τα τέσσερα του σπιτιού.

— Έγω έρχομαι πολύ άργα, της πρόσθεσε.

Κι' έφυγε. Ο μικρός ό Γιάννης που ήρθε σε λίγο της ήταν μία έγγυσις. Θά φοβόταν να μένη όλομόναχη μ' ένα άντρα στο ίδιο σπίτι.

Ήταν εκεί μέσα ένα όλοκληρο νοικοκυριο, αλλά τί άκαταστασία, θεέ μου. Και κυρίας στην κρεβατοκάμαρα του Τσαφέρου και της γυναίκας του. Ένα σωρό άκριβά πράματα, αλλά βαλμένα άτσάλα με πράματα λερωμένα μαζί από παλιά χολσι. Τα νηματα φορέματα που ήταν στη μεγάλη ντουλάπα κι' έντινα το ίδιο. Ένα μεγάλο πανωφόρι από άληθινό λούτσο — πρώτη φορά έπιανε τέτοιο πράμα ή Έλπιδα στα χέρια της — ειχε τρεις πλατείες λεκέδες μπροστά και σε μερικες ραφές ήταν έπλωμένο. Ανοικτούρωτη θά ήταν ή γυναίκα του Τσαφέρου. Η πλάστρα φαίνεται. Ειδε και τη φωτογραφία της βαλμένη στη μικρή σάλα με την κορνίζα ντυμένη με βουσινί βελούδο. Της την εδειξε ό Γιάννης.

Ήταν μία παχύ γυναίκα με μικρό για το μεγάλο της κορμί κεφάλι, φωτογραφημένη ντεκολτέ σε πόσα σάν να έρεβιζε. Θά ήταν τριανταπεντάρα και βάλε. Η φωτογραφία ήταν έλαφρά χρωματισμένη μία μεγάλη μιτό μέτρο μακρός... Την έλεγαν Κοκό. Η κορνίζα, καθώς της ειπε ό μικρός, ήταν από άλλη εικόνα που την έβγαλαν κι' έβαλαν τη φωτογραφία. Κι' απ' αυτό άκόμα φαινόταν ή κυρία Κοκό που δεν έδινε πεντάρα για το νοικοκυριό της. Το βελούδο της κορνίζας ήταν στις κόρες λίγο ξεφτισμένο και λερωμένο. Γιατι δεν το πέταγαν και να βάλλουν εστοω ένα κοριτζάκι φτηνό, αλλά καθαρό ; Τι την έμειλε όμως την Έλπιδα. Έφτανε πως εκεί μέσα δεν ύπηρεχε χρηματική σχενοχώρια.

Την πρώτη νύχτα δεν κοιμήθηκε καλά, αλλά τη δεύτερη ήταν σε στο σπίτι της. Ειχε την ήσυχία της τώρα, και ειπε την έγχορμία. Το πρωί μαγειρεύε γιατι ό Τσαφέρας έτρωγε το μεσημέρι στο σπίτι και το βράδυ ειχε συντροφιά με το Γιάννη. Άλλα την τρίτη ήμερα ό Τσαφέρας ήρθε και την έπηρε και πήγαν σ' ένα κινηματογράφο στην όδο Πατησίων. Ύστερα έφαγαν μαζί σ' ένα από τα διανυκτερούνα ξενοδοχεία. Της έφεραν σάν ένας συγγενής, της έπηρε γοβάζια και της εδωσε χρήματα να φτιάση ένα φόρεμα και ν' αγοράση ένα καπέλλο. Αύτα της εδωσαν κάμπο θάρρος και του εξομολογήθηκε τον καυμό της. Του ειπε πως την άγαπούσε ένας σωφορ και του διηγήθηκε όλη την άτυχη ιστορία του Μήτσου. Στο τέλος τον παρεκάλεσε να την αφήνη να πηγαίνη να τον βλέπη στη φυλακή. Ήταν σίγουρη πως ό Μήτσος ήταν άθώος και όταν με το καλό θιά τον αφήγαν θάρρεχε να την πάρη άμέσως. Πες πως ήταν άραβωνιασμένοι κι' όλα. Ο Τσαφέρας κατέβασε τα μούτρα του.

— Αύτα έπρεπε να μου τ'ά πης από την αρχή, της ειπε, να μην έρθης καθόλου εδω. Νταροβέρια στο σπίτι μου με άγαπητους δε μου χρειάζονται. Και μάλιστα με άνθρωπο που εινε για το κακούρημα. Αν τυχόν π'άς να τον ιδής στη φυλακή, να μην ξαναγυρίσης εδω το βράδυ. Και να μη λες πως δε θάν το μάθω. Έχω ανθρώπους σ' όλη την Αθήνα. Έξω που και στην παλιά Στρατώνα έχω παιδιά δικά μου. Έξυγηθήκα ; Καθαρά πράματα. Και έν του άλλου φρέ ή Έλπιδα τί περιμένεις από άνθρωπο που θάν τότε φρή το σιδερο της φυλακής ; Αύτος θά πάη ειροχή.

Η Έλπιδα όταν έμεινε μοναχή εκείνη τη νύχτα έλαψε. Έβλεπε να οβύνη το μοναχό φως της ζωής της. Η Έλπιδα της για το Μήτσο. Ένα χέρι βοεθήκε να την λυτρώση, μιá άγάπη γνώρισε ή καρδούλα της και πάνε όλα Πουά κακή όρα εμπλέξε το Μήτσο μέσα σ' εκείνο το φοβερό εγκλημα ; Δεν ειχε καμιά άμφιβολία ότι το παιδι ήταν άθώο... πως γίνεται ό Μήτσος ν'κανε τέτοιο πράμα... όχι, όχι... αλλά μπρος οι άθώοι δε χάνονται ; Τι κακό ειχε κάμει αύτη και βασανίστηκε έτσι και πέραςε ως τα σήμερα ή ζωή της από μάτσοσι κι' από κλότσου. Θυμόταν τους άνθρωπους που ειδη στην άστυνομία, στην άνάκρισι, μ' εκείνα τα μούτρα που δε δείχνουν έλσος για κανένα και τα λόγια του Τσαφέρου που έπρόβλεπε ειροχή για το Μήτσο, της έκαναν έντύπωσι σάν να βγήκε κι' όλα ή καταδικαστική απόφασι. Νά πηγαινε λοιπόν στη φυλακή να τον έβλεπε κι' ύστερα ν'άμενε κι' αύτη στο δρόμο ; Τρομαγμένη, χωρίς φως μπροστά της γι' αύθιο, με την άπειλή πως ό Τσαφέρας ειχε άνθρωπους δικους του άκόμη και στην Παλιά Στρατώνα που μπορούσε να τους ειδοποιήση, — μήπως δε γνώριζε και άστυνομικούς ; Η ίδια προχτες που πήγαν στον κινηματογράφο, τον ειδη να καρεντάη οικειότατα δυό τρεις απ' αυτούς — με το φοβό πως ό Μήτσος ήταν ίσως χαμένος παιά, δεν το τόλμισης. Αν τον άγαπούσε, ή καρδιά της το ήξερε.

(Το τέλος στο προσεχές)

